

Instytut Pamięci Narodowej - Warszawa

<https://warszawa.ipn.gov.pl/waw/aktualnosci/154528,Zrzeszenie-ostatniej-nadziei-debata-o-Zrzeszeniu-Wolnosc-i-Niezawislosc-Warszawa.html>
2022-01-20, 07:07

„Zrzeszenie ostatniej nadziei” - debata o Zrzeszeniu Wolność i Niezawisłość - Warszawa, 23 listopada 2021

Zapraszamy do obejrzenia zapisu debaty o Zrzeszeniu Wolność i Niezawisłość pt. „Zrzeszenie ostatniej nadziei”. Dyskusja odbyła się 23 listopada 2021 r. w Izbie Pamięci Strzelecka 8 w Warszawie.

Udział wzięli:

dr Tomasz Łabuszewski (naczelnik OBBH IPN w Warszawie)

dr Kazimierz Krajewski (OBBH IPN w Warszawie)

dr Andrzej Chmielarz

Spotkanie prowadziła dr Marta Milewska (Izba Pamięci Strzelecka 8, IPN Oddział w Warszawie)

Zrzeszenie Wolność i Niezawisłość bez Wojny i Dywersji utworzono 2 września 1945 r. Była to ostatnia próba podjęta przez dowództwo b. AK, aby dostosować formy działalności konspiracyjnej do stale pogarszającej się sytuacji geopolitycznej Polski. Konspirację zamierzało ono oprzeć na zasadach już nie wojskowych, ale ochotniczo-obywatelskich, ze świadomym wygaszeniem walki zbrojnej, która zdaniem twórców WiN tylko prowokowała stronę komunistyczną do rozpętywania kolejnych fal terroru.

Skadrowane komórki Zrzeszenia miały teraz działać na dwóch polach – informacyjno-propagandowym i wywiadowczym. Celem zaś było stałe informowanie i uświadamianie społeczeństwa o prawdziwej sytuacji w kraju, o represjach dokonywanych przez sowiecki i polski aparat bezpieczeństwa, o dewastacji gospodarczej kraju, o łamaniu podstawowych praw i wolności obywatelskich, zasad demokracji, wolności słowa itp. Kierownictwo WiN faktycznie zamierzało trwać w konspiracji do czasu uzgodnionych jeszcze na konferencji w Jałcie pierwszych wyborów do Sejmu Ustawodawczego RP. To w nich – a konkretnie w zwycięstwie PSL – upatrywano ostatnią nadzieję na uratowanie resztek demokracji i niezależności kraju od okupantów sowieckich.

Czy sam pomysł Zrzeszenia okazał się adekwatny nie tyle do sytuacji politycznej, ile do potrzeb szeregowych żołnierzy b. AK, jak zmieniała się na przestrzeni czterech zarządów głównych koncepcja Zrzeszenia, jakie prezentowały one oblicze polityczne, jak funkcjonował WiN w różnych częściach Polski – na te i inne pytania spróbujemy odpowiedzieć podczas panelu dyskusyjnego pt. „Zrzeszenie ostatniej nadziei”.